

**МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра адміністративної діяльності ОВС та економічної безпеки факультету
підготовки фахівців для підрозділів
міліції громадської безпеки**

**Навчальна дисципліна:
«Судові та правоохоронні
органи України»**

ЛЕКЦІЯ №5

ТЕМА: СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

Одеса – 2015

Навчальні питання лекції:

1. Загальна характеристика Служби безпеки України.
2. Система та організація діяльності СБУ.
3. Кадрове забезпечення СБУ.
4. Соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників служби безпеки України.

Мета лекції:

Ознайомити студентів (курсантів) з системою органів Служби безпеки України, їх правовим статусом та кадровим забезпеченням

Визначити місце СБУ в державному механізмі захисту законних прав та інтересів особи та громадянина

Ключові слова лекції:

«національна безпека»,
«розвідувальний орган»,
«розвідувальна інформація»
«контррозвідувальна діяльність»,
«державний кордон».

Рекомендована література

- Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 р. 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішення Конституційного Суду : за станом на 12.06.2013 р. № 2952-VI. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
- Про Службу безпеки України [Електронний ресурс] : закон України від 25.03.1992р. № 2229 – XII із змін., внес. згідно із законами України : за станом на 11.08.2013 р. № 4711-VI (4711-17). – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> - Назва з екрана.
- Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 18.02.1992р. № 2135 – XII із змін., внес. згідно із законами України : за станом на 11.08.2013 р. № 3412 – 17. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> - Назва з екрана.

Рекомендована література

- Баранік Р.В., Гій Т.О. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України [Текст] : навч.посіб. – Вид. 3-тє, перероб і доп. – К. : КНТ, 2013. – 376 с.
- Судова, правоохоронна та правозахисна системи України [Текст] : підруч. / С.В. Албул, М.О. Баймуратов, А.І. Берлач та ін., за заг. ред. д.ю.н., проф. С.О. Кузніченка. - Одеса : ОДУВС, 2012. - 402 с.
- Судові та правоохоронні органи України [Текст] : навч. посіб. / В. О. Глушков, С. А. Кузьмін, В. В. Михайленко . - К. : Дакор, 2013 . - 376 с.
- Судові та правоохоронні органи України [Текст] : навчальний посібник для підготовки до іспитів / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків В. - К. : «Центр учбової літератури», 2013. - 202 с.

1. Загальна характеристика Служби безпеки України

**Служба безпеки України -
державний
правоохоронний орган
спеціального
призначення, який
забезпечує державну
безпеку України.**

Завдання СБУ

захист державного
суверенітету,
конституційного
ладу, територіальної
цілісності,
економічного,
науково-технічного і
оборонного
потенціалу України

захист законних
інтересів держави та
прав громадян від
розвідувально-
підривної діяльності
іноземних
спеціальних служб,
посягань з боку
окремих організацій,
груп та осіб.

Завдання СБУ

забезпечення охорони
державної таємниці

**попередження, виявлення,
припинення та розкриття** злочинів
проти миру і безпеки людства, тероризму,
корупції та організованої злочинної
діяльності у сфері управління і економіки
та інших протиправних дій, які
безпосередньо створюють загрозу
життєво важливим інтересам України

Принципи організації та діяльності СБУ:

Законність

Поваги до прав і гідності особи

Позапартійності

Відповідальності перед народом України

єдиноначальності і колегіальності

гласності і конспірації

Правові основи організації

і

діяльності органів СБУ

**Конституція
України**

Закон України
«Про Службу
безпеки
України»

Міжнародні
правові акти

Постанови ВРУ,
Укази
Президента
України,
Постанови КМУ

Закони України

Накази
Голови СБУ

Діяльність Служби безпеки України здійснюється на основі дотримання прав і свобод людини. Органи і співробітники Служби безпеки України повинні *поважати гідність людини і виявляти до неї гуманне ставлення, не допускати розголошення відомостей про особисте життя людини.*

2. Система та організація діяльності СБУ

Систему Служби безпеки України складають

Для організації і проведення
антитерористичних операцій та
координації діяльності суб'єктів, які
ведуть боротьбу з тероризмом чи
залучаються до
антитерористичних операцій, при
Службі безпеки України
функціонує **Антитерористичний**
центр.

Центральне управління Служби безпеки України

відповідає за стан державної
безпеки, координує і контролює
діяльність інших органів Служби
безпеки України

До Центрального управління Служби безпеки України входять

**апарат Голови
СБУ**

**функціональні
підрозділи**

контррозвідки

військової
контррозвідки

захисту національної
державності

боротьби з корупцією і
організованою злочинною
діяльністю

оперативно-технічний

оперативного
документування

слідчий

Центральне управління Служби безпеки України

видає положення, накази, розпорядження, інструкції, дає вказівки, обов'язкові для виконання у системі Служби безпеки України

вносить Президенту України пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами

Регіональні органи Служби безпеки України

обласні
управління СБУ

міжрайонні, районні
та міські підрозділи

розміщення і територіальна компетенція яких
можуть не збігатися з адміністративно-
територіальним поділом України

Голова Служби безпеки України

Керівництво всією діяльністю Служби безпеки України, її Центральним управлінням здійснює Голова Служби безпеки України.

Несе персональну відповідальність за виконання завдань, покладених на Службу безпеки України.

Голова Служби безпеки України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України.

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ до своїх основних завдань зобов'язана:

1) здійснювати інформаційно-аналітичну роботу в інтересах ефективного проведення органами державної влади та управління України внутрішньої і зовнішньої діяльності, вирішення проблем оборони, соціально-економічного будівництва, науково-технічного прогресу, екології та інших питань, пов'язаних з національною безпекою України;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ до своїх основних завдань зобов'язана:

2) здійснювати заходи контррозвідувального забезпечення дипломатичних представництв, консульських та інших державних установ, а також заходи, пов'язані з охороною державних інтересів у сфері зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності, безпекою громадян України за кордоном;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ до своїх основних завдань зобов'язана:

3) виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, проводити їх досудове розслідування; розшукувати осіб, які переховуються у зв'язку із вчиненням зазначених кримінальних правопорушень;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ до своїх основних завдань зобов'язана:

- 4) здійснювати контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення і розкриття будь-яких форм розвідувально-підривної діяльності проти України;
- 5) забезпечувати захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності України від протиправних посягань з боку окремих осіб та їх об'єднань;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ для виконання покладених на них обов'язків надається право:

1) вимагати від громадян та посадових осіб припинення правопорушень і дій, що перешкоджають здійсненню повноважень Служби безпеки України, перевіряти у зв'язку з цим документи, які посвідчують їх особу, а також проводити огляд осіб, їх речей і транспортних засобів, якщо є загроза втечі підозрюваного або знищення чи приховання речових доказів злочинної діяльності;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ для виконання покладених на них обов'язків надається право:

2) подавати органам державної влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам, організаціям усіх форм власності обов'язкові для розгляду пропозиції з питань національної безпеки, у тому числі із забезпечення охорони державної таємниці;

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ

СБУ для виконання покладених на них обов'язків надається право:

3) входити у порядку, погодженому з адміністрацією підприємств, установ та організацій і командуванням військових частин, на їх територію і в службові приміщення;

3. Кадрове забезпечення Служби безпеки України

До органів Служби безпеки України приймаються на конкурсній, добровільній і договірній основі громадяни України, здатні за діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я ефективно виконувати службові обов'язки.

Стосовно осіб, які претендують на службу в органах Служби безпеки України, за їх письмовою згодою проводиться спеціальна перевірка в порядку, встановленому Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".

На службу в органи Служби безпеки України не може бути прийнята особа, яка має не погашену або не зняту судимість за вчинення злочину, крім реабілітованої, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення.

На службу в органи Служби безпеки України не може бути прийнята особа, яка має не погашену або не зняту судимість за вчинення злочину, крім реабілітованої, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення.

Працівники Служби безпеки України (крім військовослужбовців), яких притягнуто до відповідальності за вчинення адміністративного корупційного правопорушення, пов'язаного з порушенням обмежень, передбачених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції", або кримінального правопорушення, звільняються із служби у триденний строк з дня одержання відповідним органом Служби безпеки України копії відповідного судового рішення.

4. Соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників служби безпеки України.

Держава забезпечує соціальний і
правовий захист
військовослужбовців і
працівників Служби безпеки
України.

Військовослужбовці Служби безпеки України користуються політичними, соціально-економічними та особистими правами і свободами, а також пільгами відповідно до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", цього Закону, інших актів законодавства.

Військовослужбовці Служби безпеки України при виконанні покладених на них обов'язків є представниками влади, діють від імені держави і перебувають під її захистом. Недоторканність їх особи, їх честь і гідність охороняються законодавством.

Грошове забезпечення військовослужбовців та оплата праці працівників Служби безпеки України

Форми та розміри грошового забезпечення військовослужбовців Служби безпеки України встановлюються законодавством і повинні забезпечувати достатні матеріальні умови для комплектування Служби безпеки України якісним складом військовослужбовців, враховувати характер, умови роботи, стимулювати досягнення високих результатів у службовій діяльності.

Умови та оплата праці працівників Служби безпеки України визначаються Кабінетом Міністрів України.

Тематика для реферативних повідомлень:

1. Система та завдання розвідувальних органів України.
2. Поняття «Національної безпеки України» та механізм захисту її об'єктів.
3. Правовий та соціальний захист співробітників СБУ.
4. Історія виникнення СБУ.

Дякую за увагу

GIFR.ru